

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/229/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120011848
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120011848.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Rastislava Kresla a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci odsúdeného J. H., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 21.10.2020 pod sp. zn. 9PP/125/2020, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12.01.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného J. H., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona zamietol žiadosť odsúdeného J. H. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V. zo dňa 02.06.2016 pod sp. zn. 3T/35/2016 (po neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia) v trvaní 15 mesiacov, ktorý v súčasnosti vykonáva v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil (v rozsahu č.l. 15-16 spisu) tým, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmiennečného prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. U odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z uloženého trestu odňatia slobody a zároveň prvá materiálna podmienka, splnenie ktorej súd vyvodzuje z hodnotenia odsúdeného, pretože správanie a vystupovanie odsúdeného je na požadovanej úrovni (riaditeľ ústavu vo svojom hodnotení však zároveň konštatoval, že odsúdený sa síce v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody dokáže správať v súlade so zákonom a internými predpismi, no vzhľadom na trestnú minulosť nie je možné zaručiť, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť riadny život, rovnako poukázal i na nepriaznivé hodnotenie rizika sociálneho zlyhania), no nebola splnená druhá materiálna podmienka a tou je skutočnosť, že od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Z odpisu registra trestov odsúdeného vyplýva, že odsúdený je špeciálnym recidivistom čo sa týka drogovej trestnej činnosti ako aj trestných činov marenia výkonu úradného rozhodnutia - v odpise registra trestov má odsúdený evidovaných celkovo 8 odsúdení. V minulosti mu bol uložený aj nepodmiennečný trest odňatia slobody, ktorého zvyšok mu bol odpustený amnestiou. Napriek uvedenému opakovane pokračoval v trestnej činnosti, za ktorú momentálne vykonáva uložený trest. Odsúdenému z uloženého trestu zostáva dovykonať 11 mesiacov, pričom aj vzhľadom na hodnotenie ústavu nemožno konštatovať, že u jeho osoby bol v čase rozhodovania súdom dosiahnutý účel trestu, nakoľko trestnej činnosti sa dopúšťal aj počas plynutia skúšobnej doby.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote sťažnosť odsúdený J. H., ktorú následne písomne zdôvodnil (č.l. 19-20) tým, že nie je mu jasné, z akého dôvodu okresný súd nevyhovel jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie aj napriek tomu, že jeho hodnotenie z výkonu trestu bolo vyhodnotené kladne, riadne sa správal vo výkone trestu a plnil si svoje povinnosti. Pokiaľ sa jedná o možnú recidívu, k tejto skutočnosti sa nevyjadril žiaden znalec ani psychológ, ktorý by dostatočne vyhodnotil jeho resocializáciu. Prognózu sociálneho zlyhania (vyjadrenú v hodnotení riaditeľa ÚVTOS) považuje za príliš formalistickú bez adekvátneho vyhodnotenia jeho charakterových vlastností a zohľadnenia procesu resocializácie terajšieho výkonu trestu. Má záujem viesť riadny život a venovať sa dcérke a družke. Od narodenia dcéry nespáchal jediný priestupok. Z uvedených dôvodov preto žiadal, aby sťažnostný súd jeho sťažnosti vyhovel.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmiennečne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Podľa § 66 ods. 4 Trestného zákona ak ide o podmiennečné prepustenie podľa odseku 1 písm. c), kontrolu technickými prostriedkami možno skončiť najskôr po uplynutí doby, ktorá zodpovedá dvom tretinám uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 67 ods. 1 Trestného zákona osoba odsúdená za obzvlášť závažný zločin alebo osoba odsúdená na trest odňatia slobody podľa § 47 ods. 2 okrem osoby odsúdenéj na doživotie môže byť podmiennečne prepustená až po výkone troch štvrtín uloženého trestu odňatia slobody.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 a 67 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správne mu záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu (resp. postupne uložených trestov), ako i podmienka riadneho správania sa vo výkone trestu, o čom svedčí skôr pozitívne hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, no nebola

splnená jedna z materiálnych podmienok, a to predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 TZ je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení. (R 5/2017)

Túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Je dôležité poukázať na to, že odsúdený bol už v minulosti viackrát súdne trestaný a to jak na podmienené tresty odňatia slobody, tak i na nepodmienený trest odňatia slobody, a teda mal možnosť preukázať, že i podmienené odsúdenie, resp. výkon trestu odňatia slobody splní u neho svoj účel, avšak dopustil sa opakovane spáchania skutkov kvalifikovaných ako trestné činy, za ktoré bol opakovane právoplatne odsúdený. Vzhľadom na tieto skutočnosti, má súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov.

V danom prípade bolo prihladnuté s poukazom na § 66 ods.2 Tr. zákona tiež na povahu spáchanej trestnej činnosti (opätovne spáchaná drogová trestná činnosť) a v zmysle odpisu registra trestov aj na sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti (odsúdený má až 8 záznamov v odpise registra trestov), kedy vo vzťahu k jeho osobe nemožno jednoznačne vyvodiť záver, že bude viesť na slobode riadny život, nakoľko sa jedná o osobu, ktorá opakovane pácha (doposiaľ páchala) trestnú činnosť. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody má význam len vtedy, ak vzhľadom na účel trestu a ďalšie okolnosti, ktoré majú v danom smere význam je odôvodnený predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život a viac sa do rozporu so zákonom nedostane, čo však u menovaného odsúdeného, vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, nie je možné jednoznačne konštatovať.

K sťažnostným námietkam odsúdeného:

K námietkam odsúdeného ohľadom jeho pozitívneho správania sa vo výkone trestu je potrebné uviesť, že zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, ktoré však sú vzhľadom na mnohosť záznamov o jeho odsúdeniach vzhľadom na opätovné páchanie trestnej činnosti odsúdeným jasne preukázané.

Taktiež je potrebné uviesť, že k odsúdenému J. H. boli súdy doposiaľ rozhodne štedré, a to aj nad obvyklé zvyklosti, keď mu i po viacerých odsúdeniach v minulosti a výkone trestu uložili podmienené tresty aj napriek tomu, že jeho protiprávna činnosť gradovala, avšak tento premárnil svoje šance dokázať

spoločnosti, že sa polepšil a že išlo len o náhodilú príp. ojedinelú ľudskú zlyhanie. Z histórie správania sa odsúdeného možno vyvodíť, že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny a slušný život. Preto krajský súd konštatuje, že pravidlá normálneho spolužitia je odsúdený podľa všetkého schopný rešpektovať zrejme len pod dozorom a vo vynútených podmienkach výkonu trestu.

K sťažnostným námietkam odsúdeného ohľadom nedostatočného zistenia skutkového stavu má za potrebné sťažnostný súd len dodať, že okresný súd rozhodujúci o tom, či odsúdený splnil, resp. nesplnil podmienky pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, si zadovážil všetky potrebné podklady pre objektívne a zákonné rozhodnutie, následne vykonané dôkazy vyhodnotil na verejnom zasadnutí v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach a následne dospel k správnym právnym a skutkovým záverom premietnutým aj v rezultáte napadnutého uznesenia. Pokiaľ ide o návrh odsúdeného (vyplývajúci z obsahu podanej sťažnosti) na doplnenie dokazovania výsluchom znalca psychológa (ktorý by vyhodnotil okolnosti ohľadne jeho skutočnej resocializácie), krajský súd v danom smere uvádza, že takýto návrh odsúdeného nemá svoje opodstatnenie, nakoľko ide o okolnosť ktorú možno zistiť inými, už skôr vykonanými dôkazmi vyplývajúcimi zo spisového materiálu (register trestov a z toho vyplývajúca trestná minulosť odsúdeného, charakter trestnej činnosti za ktorú momentálne vykonáva trest odňatia slobody, hodnotenie riaditeľa ÚVTOS a pod...), a preto návrhu odsúdeného na doplnenie dokazovania sťažnostný súd nevyhovet.

Pokiaľ ide o námietky odsúdeného ohľadne hodnotenia riaditeľa ÚVTOS, v tomto smere sťažnostný súd uvádza, že hodnotenie riaditeľa ÚVTOS má iba odporúčací charakter, súd ním nie je viazaný, vyhodnocuje ho v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov jednotlivo i vo svojom súhrne s inými vykonanými dôkazmi, a je iba na ňom, ktoré skutočnosti považuje za relevantné a na ktoré v danej súvislosti (pri vyhodnocovaní zákonných podmienok) prihliadne. Resocializačná prognóza vyjadrená v hodnotení riaditeľa ÚVTOS je tiež iba jedna z viacerých skutočností, ktoré súd v rámci predmetného konania v rámci svojich myšlienkových procesov vyhodnocuje. Krajský súd je toho názoru, že prognóza ďalšieho života odsúdeného po prepustení na slobodu nemohla byť vyhodnotená inak, ako to učinil i riaditeľ ÚVTOS v písomnom hodnotení (a to ako nepriaznivá, aj napriek formálnej metodike ústavu na výkon trestu odňatia slobody v danom smere správne a to vzhľadom na fakty, ktoré okresný súd zistil a na ktoré v odôvodnení svojho hodnotenia poukázal), teda ako taká, ktorá by znamenala dostatočnú záruku, že sa už trestnej činnosti dopúšťať nebude. Práve naopak, zistené skutočnosti (najmä správanie sťažovateľa v čase skúšobnej doby predchádzajúceho podmieneného odsúdenia, vykonané podmienené i nepodmienené tresty a celkový obraz jeho osobnostných charakteristík) svedčia o opaku.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného bol zistený a následne vyhodnotený v rámci verejného zasadnutia okresného súdu skutkový stav dostatočne s tým, že zákonné podmienky pre podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 Trestného zákona splnené neboli, preto rozhodol krajský súd o sťažnosti odsúdeného tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.